

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ ТА ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ УТРАТ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО» У 2024–2025 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

У 2024–2025 навчальному році продовжується впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. Для реалізації мистецької освітньої галузі в 7–9 класах (цикл базового предметного навчання) Міністерством освіти і науки України рекомендовано чотири модельні навчальні програми інтегрованого курсу «Мистецтво» для закладів загальної середньої освіти. Програми розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України (<http://surl.li/abqylu>) та ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (<http://surl.li/ocwpmn>).

Зазначаємо, що кожна модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» повною мірою охоплює результати навчання, зазначені в Державному стандарті базової середньої освіти.

Наголошуємо, що Типовою освітньою програмою (<http://surl.li/ktvzxi>) на реалізацію мистецької освітньої галузі та, відповідно, інтегрованого курсу «Мистецтво» рекомендовано дві години на тиждень.

Усі модельні навчальні програми інтегрованого курсу «Мистецтво» розраховано на рекомендовану кількість годин. Тож для повноцінної реалізації освітньої галузі й досягнення обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти, у навчальному плані закладу освіти необхідно виділяти 2 навчальні години або максимально 3 години на тиждень. Ураховуючи те, що кожна модельна навчальна програма інтегрованого курсу представляє органічне поєднання змісту різних видів мистецтва з домінантністю музичного й образотворчого, за наявності в закладі освіти відповідного кадрового складу, цей курс може викладати як один, так і два вчителі (учитель музичного та образотворчого мистецтва). Вони мають співпрацювати в команді, узгоджуючи планування своїх уроків.

У разі викладання цього курсу двома вчителями заклад освіти створює на основі модельної навчальної програми навчальну програму закладу освіти, де виокремлюється дві складові за видами мистецтва із зазначенням відповідної кількості годин: «Мистецтво: музичне мистецтво» (1 година на тиждень), «Мистецтво: образотворче мистецтво» (1 година на тиждень) і затверджує її рішенням педагогічної ради. У класному журналі для кожної складової відводяться окремі сторінки, на яких після назви інтегрованого курсу через двокрапку прописується уточнення: «Мистецтво: музичне мистецтво», «Мистецтво: образотворче мистецтво».

Уроки інтегрованого курсу «Мистецтво» мають базуватися таких засадах:

- сучасної педагогіки партнерства, співпраці, співтворчості всіх учасників освітнього процесу, що передбачає використання особистісного діалогу як домінуючої форми навчального спілкування, спонукання до обміну думок;
- вражень, моделювання життєвих ситуацій у контексті мистецької діяльності;
- спеціально сконструйованих ситуацій вибору, авансування успіху, самоаналізу, самооцінки та самопізнання.

У період воєнної агресії і трагедії, які так болісно переживає населення України, вважаємо за необхідне вилучити з використання в освітньому процесі твори **російських**

та **білоруських** митців (через позицію Білорусі щодо російського вторгнення в Україну). Вивільнений навчальний час доцільно використати для ознайомлення учнів із творами українських, регіональних митців, що сприятиме формуванню національно-патріотичної свідомості учнівства, поваги до українського мистецтва й культури, звичаїв та традицій українського народу.

Навчальна та методична література з мистецької освітньої галузі зазначена у «Переліках навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України», що розміщені на офіційному вебсайті МОНУ. Під час підготовки вчителів до уроків рекомендовано використовувати періодичні фахові видання, зокрема науково-методичний журнал «Мистецтво та освіта».

Покликання на корисні матеріали від авторів підручників:

«Мистецтво», 7 клас (автори: О. Гайдамака, Н. Лемешева)
<http://surl.li/rmqhku>

«Мистецтво». 7 клас (автори: Г. Кізілова, Л. Гринишина)
<http://surl.li/rweavm>

«Мистецтво». 7 клас (автори: О. Комаровська, В. Власова, І. Руденко)
<http://surl.li/nvefpp>

«Мистецтво». 7 клас (автори: Л. Масол, О. Калініченко)
<http://surl.li/ylctrw>

Звертаємо увагу, що під час навчання предметів мистецької освітньої галузі із застосуванням технології дистанційного навчання, у межах академічної автономії, питання організації освітнього процесу, виконання освітньої програми, навчального плану є внутрішніми кожного закладу загальної середньої освіти, його педагогічної ради та педагогічних працівників. Отже, за умов дистанційного навчання вчителі мають ужити заходів щодо виконання календарно-тематичних планів із дотриманням вимог

державних стандартів освіти через використання технологій дистанційного навчання та, за потреби, ущільнення певного матеріалу (на розсуд учителя) з організацією повторення окремих тем на початку очного навчання.

Пандемія COVID-19 та повномасштабне вторгнення рф на територію України суттєво вплинули на освітній процес, призвели до значних **освітніх утрат** з усіх предметів, зокрема мистецтва. Сьогодні кожен викладач обирає власні кроки для їх подолання.

Пропонуємо декілька дієвих практичних порад, що допоможуть учителям подолати ці втрати та підвищити результати навчання учнів на уроках мистецтва:

1. *Діагностика та оцінювання:*

- проведення діагностичних робіт надасть можливість визначити рівень знань, досягнень і навичок учнів, найважчі теми, що потребують додаткового повторення, поглиблення. Це допоможе спланувати вектори навчання, підібрати відповідні компетентнісно-діяльнісні завдання (<http://surl.li/qxwyxm>);
- використання різноманітних методів оцінювання сприяє формуванню комплексного уявлення про прогрес кожного учня. Прикладами такого оцінювання є: спостереження, портфоліо, самооцінювання, групове оцінювання.

2. *Індивідуалізація та диференціація:*

- індивідуальний підхід у викладанні мистецтва необхідний, оскільки має вплив на емоційну частину життя. Доцільно запропонувати учням завдання різної складності для того, щоб кожен мав змогу досягти успіху, проявити власні таланти, здобути навички;
- використання різних методик навчання, моделей уроків у різноманітних стилях навчання;
- заохочення до самостійного вивчення та надання учням можливості досліджувати теми, що їх цікавлять;
- створення мистецьких проєктів, які поглиблюватимуть знання школярів (<http://surl.li/qxwyxm>).

3. *Активний підхід до навчання:*

- розроблення проблемних ситуацій, що стимулюватимуть учнів до критичного та креативного мислення, творчого вирішення проблем;
- спонукання здобувачів освіти до командної роботи та співпраці, навіть у дистанційному форматі навчання, для розвитку мовленнєвої компетентності.

4. *Інтеграція з іншими предметами:*

- інтеграція предмета «Мистецтво» з іншими шкільними предметами: історія, українська та зарубіжна літератури, географія, математика допоможе учням побачити зв'язок між мистецтвом й іншими сферами життя;
- організація майстерок, літературних зустрічей, дискусій з фахівцями інших галузей;
- приклади інтегрованих уроків:

5. *Співпраця з батьками та громадою:*

- залучення батьків до освітнього процесу, запрошення їх на уроки, виставки та інші заходи;
- співпраця з місцевими художниками та культурними організаціями для проведення майстер-класів, екскурсій, що дає можливість налаштувати дітей емоційно, мотивувати до самостійного створення витворів мистецтва;

- забезпечення позитивної, творчої атмосфери на заняттях мистецтва, щоб учні змогли відчувати себе впевнено та комфортно.

б. Використання технологій:

- використання сучасних цифрових технологій, онлайн-ресурсів, інструментів: віртуальні музеї, галереї, навчальні відео, ігри для поглиблення знань учнів;

- застосування програмного забезпечення для мистецьких творів та редагування фотографій;

- створення онлайн-портфоліо на дошках типу «Padlet» (<https://padlet.com/>) для учнівських робіт, що в подальшому можливо трансформувати у зручні для вас формати.

Корисні покликання на застосунки III:

1) n-Track Studio DAW: Make Music – кросплатформний аудіоредактор: <http://surl.li/mlhpah>

Майстер-клас:

<https://www.youtube.com/watch?v=YwYHriyJvTw>

2) BandLab – Music Making Studio – застосунок, в якому можна редагувати та писати музичні твори: <http://surl.li/uzgvvi>

Майстер-клас: <http://surl.li/ylcwph>

3) Гама – застосунок для створення презентацій засобами III, швидка генерація візуалізаційного матеріалу до заданої вами теми:

<https://gamma.app/?lng=en>

4) Чат GPT – штучний інтелект, що дозволяє створювати завдання, тексти, тести, шукати певну інформацію:

<http://surl.li/kkufns>

Важливо пам'ятати, що подолання освітніх утрат потребує часу та зусиль. Використовуючи викладені вище поради, ви зможете допомогти учням досягти успіху та здобути цінні знання, навички з мистецтва.